

Claudia GILIA

---

*CAIET DE SEMINARII
DREPT CONSTITUTIONAL
ȘI INSTITUȚII POLITICE
SISTEMUL CONSTITUȚIONAL ROMÂNESC*

Claudia GILIA

**CAIET DE SEMINARII
DREPT CONSTITUTIONAL
ȘI INSTITUȚII POLITICE
SISTEMUL CONSTITUȚIONAL
ROMÂNESC**

Universul Juridic

București

-2011-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2011, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA
AUTORULUI ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE
INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GILIA, CLAUDIA

**Caiet de seminarii : drept constituțional și instituții politice : sistemul
constituțional românesc / Claudia Gilia. - București : Universul Juridic, 2011**

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-522-2

342(498)(075.8)

REDACTIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.665**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15; 0726.990.184**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

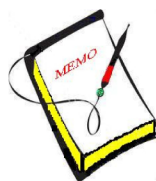
ABREVIERI

alin.	=	alineat
ANC	=	Autoritatea Națională pentru Cetățenie
art.	=	articolul
C.C.	=	Curtea Constituțională
coord.	=	coordonator
D.C.C.	=	Decizia Curții Constituționale
Ed.	=	editura
lit.	=	litera
M. Of.	=	Monitorul Oficial al României
nr.	=	numărul
op.cit.	=	opera citată
p.	=	pagină
pct.	=	punctul
pp.	=	paginile
R. C. D.	=	Regulamentul Camerei Deputaților
R.C.S	=	Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului
R.S.	=	Regulamentul Senatului
<i>v.</i>	=	<i>versus</i>
Vol.	=	volum

SEMINAR 1

**CARACTERELE ȘI ATRIBUTELE
STATULUI ROMÂN**

**SEMINAR
DREPT CONSTITUTIONAL II**

MEMO

Art. 1 alin. 1 din Constituție

România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil.

Art. 1 alin. 3 din Constituție

România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

Art. 4 din Constituție

- 1) Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi.
- 2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

CARACTERELE ȘI ATRIBUTELE STATULUI
 TEMATICA SEMINARULUI

1. Caractere. Definiție. Trăsături. Conținut.
2. Atribute. Noțiune. Trăsături. Conținut.
3. Valori supreme.

TEME

TEME**PENTRU PREGĂTIREA INDIVIDUALĂ**

1. Evidențiați **caracterele** statului român de-a lungul evoluției sale constituționale după modelul:

CONSTITUȚII	CARACTERE	ART.
1866	suveran	Art...
1923		
1938		
1948		
1952		
1965		

2. Evidențiați **caracterele** și **atributele** următoarelor state după modelul:

STAT	CARACTERE	ART.	ATRIBUTE	ART.
Franța	suveran		democratic	
	independent		social	
Italia				
Germania				
Rusia				
Spania				

3. Argumentați cu texte constituționale **atributul social** al statului român.
4. Indicați texte constituționale care reflectă **caracterul unitar** al statului român.

MODELE DE TESTE

1. Care sunt valorile supreme consacrate de Constituția României?

2. Titularul puterii suverane este:

- a. Parlamentul;
- b. Președintele Republicii;
- c. poporul;
- d. cetățenii cu drept de vot când exercită direct puterea prin referendum.

3. Enumerați premisele necesare existenței unui stat de drept:

---

4. „Un nivel de trai decent”, „dreptul la ocrotirea sănătății”, „învățământ general obligatoriu”, „salariații au dreptul la măsuri de protecție socială”, „dreptul la pensie”, „dreptul la concediu de maternitate plătit”, „dreptul la asistență medicală în unitățile sanitare de stat”, „dreptul la ajutor de șomaj”, „dreptul la măsuri de asistență socială” sunt elemente specifice:

- a. statului de drept;
- b. statului democratic;
- c. statului social.

5. Pluralismul politic este un principiu caracteristic:

- a. statului social;
- b. statului de drept;
- c. democrației pluraliste.

CARACTERELE ȘI ATRIBUTELE STATULUI

6. **România este un stat:**
- a. multinațional;
  - b. unitar;
  - c. democratic;
  - d. social.

TEMĂ DE CERCETARE

Este România un stat de drept?

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ
LUCRĂRI DE REFERINȚĂ

1. **DĂNIȘOR, Dan Claudiu**, *Drept constituțional și instituții politice. Vol. I. Teoria generală. Tratat*, Ed. C. H. Beck, București, 2007.
2. **DRĂGANU, Tudor**, *Drept constituțional și instituții politice. Vol. I și Vol. II*, Ed. Lumina Lex, București, 1998.
3. **DELEANU, Ion**, *Instituții și proceduri constituționale – în dreptul român și în dreptul comparat*, Ed. C.H. Beck, București, 2006.
4. **IONESCU, Cristian**, *Tratat de drept constituțional contemporan*, ediția a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008.
5. **MURARU, Ioan, TĂNĂSESCU, Elena Simina**, *Drept constituțional și instituții politice, Vol. II*, ediția a 13-a, Ed. C.H. Beck, București, 2009.
6. **MURARU, Ioan, TĂNĂSESCU, Elena Simina (coord.)**, *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2008.
7. **VRABIE, Genoveva, BĂLAN, Marius**, *Organizarea politico-etatică a României*, Ed. Institutul European, Iași, 2004.

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

1. **DĂNIȘOR, Dan Claudiu**, *Constituția României comentată. Titlul I. Principii generale*, Ed. Universul Juridic, București, 2009.
2. **DRĂGANU, Tudor**, *Introducere în teoria și practica statului de drept*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1992.
3. **GILIA, Claudia**, *Teoria statului de drept*, Ed. C.H. Beck, București, 2007.
4. **IANCU, Gheorghe**, *Proceduri constituționale. Drept procesual constituțional*, Ed. Monitorul Oficial, București, 2010.
5. **IONESCU, Cristian**, *Dezvoltarea constituțională a României. Acte și documente 1741-1991*, Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, 2000.
6. **POPESCU, Sofia**, *Statul de drept în dezbaterile contemporane*, Ed. Academiei Române, București, 1998.

ARTICOLE ȘI STUDII DE SPECIALITATE

1. **DĂNIȘOR, Dan Claudiu**, *Valorile supreme ale statului român potrivit Constituției României din 1991*, Revista Română de Drepturile Omului, nr. 28/2004, p. 2-9.
2. **DELEANU, Ion, ENACHE, Marian**, *Premisele și mecanismele statului de drept*, Revista Dreptul, nr. 12/1993, pp. 32-41.
3. **DRĂGANU, Tudor**, *Deciziile interpretative ale Curții Constituționale. Rolul și limitele lor în îndeplinirea principiilor statului de drept*, Revista Română de Drepturile Omului, nr. 15/1997, pp. 34-42.
4. **DUCULESCU, Victor**, *Perspectivile Uniunii Europene: Delegare de „competențe” sau delegare de „suveranitate”?*, Revista Română de Drept Comunitar, nr. 1/2003, pp. 56-62.
5. **GILIA, Claudia**, *Abordări contemporane ale statului de drept*, Revista de Drept Public, nr. 2/2005, pp. 30-48.
6. **POPESCU, Corneliu-Liviu**, *Metastaza statului de drept și democratic în România*, Revista Română de Drepturile Omului, nr. 29/2005, pp. 4-14.
7. **POPESCU, Corneliu-Liviu**, *Constituționalizarea formală, prin revizuirea constituțională, a normelor care consacră valorile Revoluției române din decembrie 1989*, Dreptul, nr. 1/2005.

CARACTERELE ȘI ATRIBUȚIILE STATULUI

8. **POPESCU Sofia**, *Statul de drept și integrarea europeană*, Studii de Drept Românesc, nr. 1-2/2005.

9. **VRABIE, Genoveva**, *Integrarea europeană și suveranitatea de stat*, Revista de Drept Public, nr. 1/2003, pp. 9-16.

10. **VRABIE, Genoveva**, *Constituția Europeană - Constituția României. Reflecții privind suveranitatea*, Revista de Drept Public, nr. 3/2003.

11. **VRABIE, Genoveva**, *Constituție, stat, suveranitate – concepte ce trebuie regândite*, Revista de Drept Public, nr. 3/2004, pp. 1-12.

LEGISLAȚIE

1. Constituția României.

SITE-URI INTERNET

*** <http://www.avp.ro>

SEMINAR 2

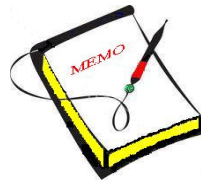
SEMINAR
DREPT CONSTITUTIONAL II

CETĂȚENIA ROMÂNĂ

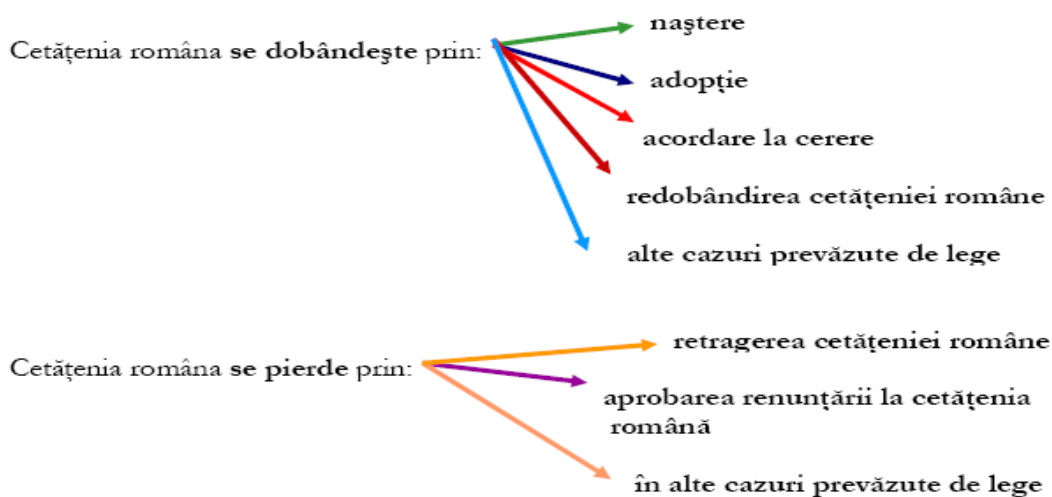

CETĂȚENIA ROMÂNĂ
MEMO**Art. 5 din Constituție**

- (1) Cetățenia română se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legea organică.
- (2) Cetățenia română nu poate fi retrasă aceluia care a dobândit-o prin naștere.

CONDIȚII PENTRU ACORDAREA CETĂȚENIEI ROMÂNE LA CERERE:

- s-a născut și domiciliază, la data cererii, pe teritoriul României sau, deși nu s-a născut pe acest teritoriu, domiciliază în condițiile legii pe teritoriul statului român de *cel puțin 8 ani* sau, în cazul în care este căsătorit și conviețuiește cu un cetățean român, de *cel puțin 5 ani de la data căsătoriei*;
- dovedește, prin comportament, acțiuni și atitudine, loialitate față de statul român, nu întreprinde sau sprijină acțiuni împotriva ordinii de drept sau a securității naționale și declară că nici în trecut nu a întreprins asemenea acțiuni;
- a împlinit vârsta de 18 ani;
- are asigurate în România mijloace legale pentru o existență decentă, în condițiile stabilite de legislația privind regimul străinilor;
- este cunoscut cu o bună comportare și nu a fost condamnat în țară sau în străinătate pentru o infracțiune care îl face nedemn de a fi cetățean român;
- cunoaște limba română și posedă noțiuni elementare de cultură și civilizație românească, în măsură suficientă pentru a se integra în viața socială;
- cunoaște prevederile Constituției României și imnul național.

TEMATICA SEMINARULUI

1. Conceptul de cetățenie.
2. Principiile care guvernează instituția cetățeniei.
3. Modurile de dobândire a cetățeniei române.
4. Modurile de pierdere a cetățeniei române.
5. Autoritatea Națională pentru Cetățenie.

TEME

TEME

PENTRU PREGĂTIREA INDIVIDUALĂ

1. Prezentați succint reglementarea modurilor de dobândire a cetățeniei române în perioada 1866-1991.

2. Analizați și comentați procedura de acordare a cetățeniei române la cerere.
3. Analizați modurile de dobândire a cetățeniei în următoarele state: Franța, Belgia, Italia.
4. Rezolvați următoarea speță:

C.I., cetățean român a avut în perioada 2001-2009 cu A.R., cetățean francez o relație neoficializată. În anul 2009, se naște M.G., copilul celor doi. În anul 2010, C.I., cetățean român și A.R., cetățean francez se căsătoresc și își schimbă domiciliul în Franța.

Menționați ce cetățenie avea M.G. la naștere, dar ulterior căsătoriei părinților?

5. Rezolvați următoarea speță:

În localitatea Măgurele este găsit abandonat minorul I.F., în vârstă de o săptămână. Menționați ce cetățenie îi vor atribui autoritățile române? Argumentați răspunsul.

6. Rezolvați următoarea speță:

D.E., cetățean român se căsătorește în Anglia cu O.L., cetățean britanic, stabilindu-și domiciliul în România. Indicați ce cetățenie va avea O.L. după căsătorie, dar D.E.?

CETĂȚENIA ROMÂNĂ

7. Rezolvați următoarea speță:

Cetățeanul român E. M., aflat în Italia, săvârșește fapte grave prin care lezează prestigiul statului român. Statul român poate să îi retragă cetățenia lui E.M.?

8. Rezolvați următoarea speță:

A.O., cetățean român, mama minorului T.O., i se aprobă cererea privind renunțarea la cetățenia română deoarece a obținut cetățenia germană. După dobândirea cetățeniei germane, A.O. părăsește România împreună cu soțul și fiul minor pentru a se stabili în Germania. Menționați ce efecte produce renunțarea la cetățenia română asupra soțului și fiului minor?

9. Rezolvați următoarea speță:

S.T., cetățean român îl adoptă pe minorul în vârstă de 16 ani, R.U., cetățean somalez. Menționați ce cetățenie va dobândi minorul R.U. Este nevoie de consimțământul lui R.U.?

10. Rezolvați următoarea speță:

F.G., cetățean român, tatăl a doi copii minori, aflat în Germania, săvârșește fapte deosebit de grave prin care vatămă interesele statului român. Statul român îi poate retrage cetățenia română? Retragera cetățeniei produce efecte asupra cetățeniei copiilor minori ai lui F.G.?

MODELE DE TESTE

1. Evidențiați modurile de dobândire a cetățeniei române:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. Legislația română stabilește că cetățenia română are la bază:

a. principiul *jus sanguinis*;

b. principiul *jus loci*;

c. înțelegerii dintre părinți la naștere sau la momentul adopției.

3. Menționați în ce condiții poate fi retrasă cetățenia română:

4. Cetățenia română se dobândește la cerere:

- a. La data emiterii ordinului de acordare a cetățeniei române;
- b. La data depunerii jurământului de credință;
- c. La data emiterii de către *Comisia pentru cetățenie* a certificatului de cetățenie română.

5. Cetățenia română poate fi retrasă persoanei care:

- a. este cunoscută ca având legături cu grupări teroriste sau le-a sprijinit, sub orice formă, ori a săvârșit alte fapte care pun în pericol siguranța națională;
- b. a obținut cetățenia română prin mijloace frauduloase;
- c. a dobândit ori a solicitat și are asigurarea că va dobândi o altă cetățenie.

6. Care sunt documentele prin care se face dovada cetățeniei române:

TEMĂ DE CERCETARE

Evoluția istorică a noțiunii de cetățenie în statul român.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

LUCRĂRI DE REFERINȚĂ

1. DĂNIȘOR, Dan Claudiu, *Drept constituțional și instituții politice. Vol. I. Teoria generală. Tratat*, Ed. C. H. Beck, București, 2007.

CETĂȚENIA ROMÂNĂ

2. **DRĂGANU, Tudor**, *Drept constituțional și instituții politice. Vol. I și Vol. II*, Ed. Lumina Lex, București, 1998.
3. **DELEANU, Ion**, *Instituții și proceduri constituționale – în dreptul român și în dreptul comparat*, Ed. C.H. Beck, București, 2006.
4. **IONESCU, Cristian**, *Tratat de drept constituțional contemporan*, ediția a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008.
5. **MURARU, Ioan, TĂNĂSESCU, Elena Simina**, *Drept constituțional și instituții politice*, Vol. I, ediția a 13-a, Ed. C.H. Beck, București, 2008.
6. **MURARU, Ioan, TĂNĂSESCU, Elena Simina (coord.)**, *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2008.
7. **VRABIE, Genoveva, BĂLAN, Marius**, *Organizarea politico-etatică a României*, Ed. Institutul European, Iași, 2004.

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

1. **CONSTANTINESCU Mihai, DELEANU, Ion, IORGOVAN, Antonie, MURARU, Ioan, VASILESCU, Florin, VIDA, Ioan**, *Constituția României. Comentată și adnotată*, Ed. Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, 1992.
2. **DĂNIȘOR, Dan Claudiu**, *Constituția României comentată. Titlul I. Principii generale*, Ed. Universul Juridic, București, 2009.
3. **GILIA, Claudia**, *Manual de drept constituțional și instituții politice. Sistemul constituțional românesc*, Ed. Hamangiu, București, 2010.
4. **IANCU, Gheorghe**, *Drept constituțional și instituții politice. Vol. I*, Ed. C.H. Beck, București, 2010.
5. **MURARU, Ioan, TĂNĂSESCU, Elena Simina, IANCU, Gheorghe, DEACONU, Ștefan, CUC, Mihai Horia**, *Cetățenia europeană*, Ed. All Beck, București, 2003.
6. **SELEJAN-GUȚAN, Bianca**, *Drept constituțional și instituții politice*, ediția a 2-a, revăzută și adăugită, Ed Hamangiu, București, 2008.

ARTICOLE ȘI STUDII DE SPECIALITATE

1. **ANGHEL, Ion**, *Ratificarea Convenției europene asupra cetățeniei prin Legea nr. 396/2002 și consecințele acesteia în legătură cu Legea nr. 21/1991 a cetățeniei române*, Revista Dreptul, nr. 12/2002, pp. 12-26.

2. **CIUCĂ, Aurora**, *Cetățenia între național și internațional. Discuții pe marginea unui caz*, Noua Revistă Drepturile Omului, nr. 2/2010, pp. 3-9.

3. **IANCU, Gheorghe, CODREA, Ioana-Bianca**, *Importante modificări și completări ale Legii 21/1991 a cetățeniei române*, Revista de Drept Public, nr. 1/2010, pp. 78-88.

LEGISLAȚIE

1. Constituția României.

2. **Legea nr. 21/1991** privind *cetățenia română*, publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 44 din 1991, cu modificările și completările ulterioare.

3. **Legea nr. 396/2002** pentru *ratificarea Convenției europene asupra cetățeniei*, adoptată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997 publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 490 din 9 iulie 2002.

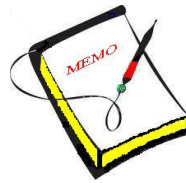
4. **Ordonanța de Urgență nr. 5 din 5 februarie 2010**, publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 93 din 10 februarie 2010 *privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cetățenie*.

SEMINAR 3

**CARACTERISTICILE REGIMULUI
SEMI-PREZIDENȚIAL**

**SEMINAR
DREPT CONSTITUTIONAL II**

CARACTERISTICILE REGIMULUI SEMI-PREZIDENTIAL

MEMO

Schema 1. REGIMUL SEMIPREZIDENTIAL ÎN ROMÂNIA

